

Voegen wij hier bij dat hij om zijnen gezelligen omgang, gezette pligtbetrachting als huisvader en burger, om zijnen ijver en werkzaamheid, ook in zijne betrekking tot deze Instelling, zoo lang zijne krachten zulks toelieten, de achting van alle weldenkenden verdiende, dan mogen wij deelen in den regmatigen rouw der zijnen, die zijn verlies, in eenen ouderdom, waarin hij naar menschelijke berekening nog eenige jaren hun tot nut en steun had kunnen zijn, met ons, die aan hem door eenen maatschappelijken band vereenigd waren, betreuren.

Ook de Heer **HERMANUS NUMAN**, een der oudste Leden dezer Klasse, werd ons dit jaar door den dood ontrukkt. Geboren in den jare 1743 den 10den November, te Eginge een dorp nabij Groningen, alwaar zijn vader als Geneesheer praktiseerde, begaf hij zich naauwelijks 4 à 5 jaren oud met zijne ouders naar Groningen, werwaarts zij zich ter aanvaarding en besturing eener Verlakkfabriek, hun door erfenis ten deele gevallen, met der woon gingen vestigen.

De vader, niet opgeleid en de vereischte kennis misfende, tot eene fabriek, waartoe eene langdurige en kunstmatige beoefening vereischt wordt, daar en boven, door geheel verschillende beroepsbezigheden daarin verhinderd, liet het bestuur, inzonderheid van het Schilderwerk, over aan zekereren **FRANCÉ**, zeer bedreven in dit vak, vooral van landschappen, van wien onze **NUMAN** al vroeg de eerste gronden der kunst leerde, en daarin spoedig vorderingen maakte. Zijne zucht om zich verder te oefenen, deed den vader besluiten hem naar Haarlem te zenden, bij den toenmaligen vermaarden Behangfel Schilder **AUGUSTINI**, wiens onderwijs hij drie achtereenvolgende jaren heeft genoten.

Dit was, zoo als wij meermalen hebben aangemerkt, destijds de algemeene opleiding voor jonge kunstenaars; en hoe zeer het aan den eenen kant niet te ontkennen valt, dat zij daardoor eene algemeene ken-

kennis en vaardigheid, tevens met behandeling van verwen verkregen, ja zich al spoedig bij toenemende vordering eenig bestaan konden verschaffen, iets waarvan de tegenwoordige jonge kunstenaars verstoken zijn, zoo dat het voor minder bemiddelden eene haghelijke onderneming is, zich tot kunstenaar te vormen, zoo is het aan de andere zijde waar, dat alles meer oppervlakkig bleef en goede kunst daardoor zeldzamer werd. Zoo veel ten minste is zeker, dat de kunst sedert het verval dier fabrieken een merklijken stap gedaan heeft, en wij van daar het herstel onzer Schilderkunst, die in het laatst gedeelte der vorige eeuw kwijnde, mogen dagteekenen. Van daar naar Groningen te rug gekeerd, hield de Heer **NUMAN** zich bezig, deels met eene stille zelfsoefening, deels als hulp in het ouderlijk bestaan, doch vertrok nogmaals naar Haarlem, om bij den Heer **AUGUSTINI** zijne studiën te voltooijen.

Na zijne tweede te rug komst te Groningen geraakte hij in nadere kennis met den grooten **PETRUS CAMPER**, Hoogleeraar aan de Universiteit aldaar, voor wien hij vreemde dieren, skeletten en andere voorwerpen der Natuurlijke Historie, naar het leven afteekende, en dit had ten gevolge, dat het onderwijs van deszelfs zonen in de Teeken- en Schilderkunst aan hem werd toebetrouwd.

Deze vriendschapsbetrekking en de tevredenheid over dit onderwijs, deden den Hoogleeraar alles aanwenden, om de anderen over te halen, tot het zenden van hunnen zoon naar Frankrijk en Italiën, ten einde aldaar de werken der groote meesters te beschouwen, en daardoor zijnen smaak te verfijnen. Na veel twijfelen en bezwaar werd dit eindelijk toegestaan, en bezocht onze **NUMAN** Frankrijks hoofdstad, alwaar hij zich anderhalf jaar ophield en met verscheidene voornamen kunstenaars van dien tijd omgang had. — Van daar in 1770 te rug gekeerd, vestigde hij zich, weinig tijds daarna, hier ter stede, niet tegenstaande hem

door de aanzienlijkste inwoners van Groningen, aanzoek werd gedaan, die plaats tot zijn vast verblijf te verkiezen.

De heerschende smaak van dien tijd meer tot Teekeningen, dan tot Schilderijen overheellende, was oorzaak, dat NUMAN zich meer op de eerste toelegde, en in de vervaardiging van Landschappen voornamelijk een ordentelijk bestaan vond. Velen derzelve in de kabinetten hier en elders verspreid, getuigen van zijne vinding en gemakkelijke behandeling. Doch het was vooral zijne grondige kennis in de Theorie der kunst, die hem als onderwijzer algemeene achting deden verwerven.

De eerste wiskundige gronden der Teekenkunst en vooral de doorzigtkunde, was zijn geliefkoosd vak, waarvan zijne uitgegeven *eerste beginselen der Teekenkunst* ten bewijze mogen strekken, die, schoon eenvoudig, boven vele omslagtige werken, althans voor beginnenden zijn aan te prijzen, en die, zoo als ik zelve meermalen heb ondervonden, door allen gaarne en gemakkelijk werden nagevolgd. —

Door zijnen omgang met LE BAS en andere Plaatshijders te Parijs, had hij zekere kennis en vaardigheid in de Graveerkunst verkregen, waarvan verscheidene proeven voorhanden zijn, zoo als ook de Platen van het voornoemde werk door hem zelve zijn uitgevoerd, en hij bovendien eenige gezigten van Lusthoven in Etsdruk heeft uitgegeven.

Schoon eenigzins stil van aard, was zijn omgang, ook voor de Leden dezer Klasse, wie hij meermalen van raad diende, en waarbij hij zich in geschrifte zeer goed wist uit te drukken, aangenaam en leerrijk; te meer dewijl hij niet vasthoudende aan het vroegere en oude, met den tijd wilde medegaan, en steeds het nuttige en goede trachtte te bevorderen en op te bouwen, zoo dat de Klasse ook in dit opzicht in hem een trouwen raadsman en medehelper betreunt.

Deze plaatsen zijn door ons met nieuwe benoemingen vervuld, die wij door 'sKonings goedkeuring bekrachtigd mogten zien. Wij ver-

wach-